

Keerstraat (Vlekkem, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2016L149

December 2016

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1 Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1 Administratieve gegevens	5
1.1.2 Juridische context	7
1.1.3 Randvoorwaarden	7
1.1.4 Onderzoekskader	8
1.1.5 Ruimtelijke situering	8
1.1.6 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.1.7 Archeologisch potentieel	11
1.1.7.1 <i>Methode</i>	11
1.1.7.2 <i>Fysisch geografische situatie</i>	11
1.1.7.3 <i>Bekende archeologische vindplaatsen</i>	11
1.1.7.4 <i>Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader</i>	11
1.1.7.5 <i>Verstoringshistoriek</i>	12
1.2 Assessmentrapport	13
1.2.1 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	13
1.2.1.1 <i>Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)</i>	14
1.2.1.2 <i>Geologie</i>	15
1.2.1.2.1 Tertiair	15
1.2.1.2.2 Quartair	16
1.2.1.3 <i>Bodem</i>	17
1.2.1.3.1 Bodemtypes	17
1.2.1.3.2 Bodemerosie	18
1.2.1.4 <i>Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop</i>	19
1.2.1.5 <i>Hydrografie</i>	21
1.2.2 Gekende archeologische waarden	22
1.2.2.1 <i>Historisch en cartografisch onderzoek</i>	22
1.2.2.1.1 Historische achtergrond	22
1.2.2.1.2 Historische kaarten	22
1.2.2.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	25
1.2.2.2 <i>Beschrijving van de gekende archeologische waarden</i>	28
1.2.2.3 <i>Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader</i>	30
1.3 Conclusie en syntheseplan	30
1.3.1 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek	31

1.3.2	Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek	32
Deel 3:	Bibliografie.....	33
Deel 4:	Bijlagen.....	34

FIGURENLIJST (2016L149)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 3: verstoringskaart.....	7
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)	8
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).....	14
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....	15
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).....	16
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).....	17
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).....	18
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt). 19	
Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron Geopunt).....	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	21
Figuur 13: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840.	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt)	24
Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de topografische kaart van 1916 (Bron: Memorymap-20-22SE-2-OS1916	25
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)	26
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)	26
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)	27
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)	30
Figuur 23: syntheseplan.	31

TABELLENLIJST (2016L149)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	5
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	13
Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.....	25
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.	28

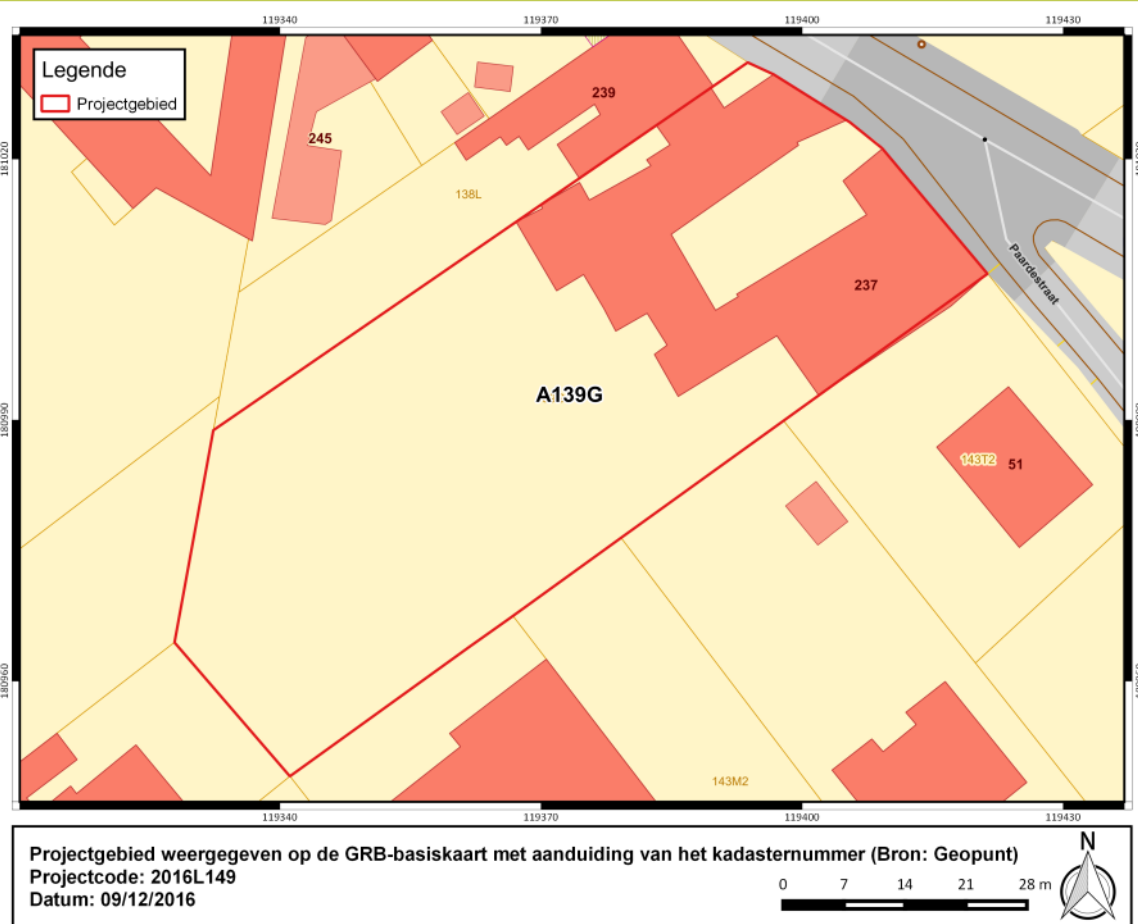
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

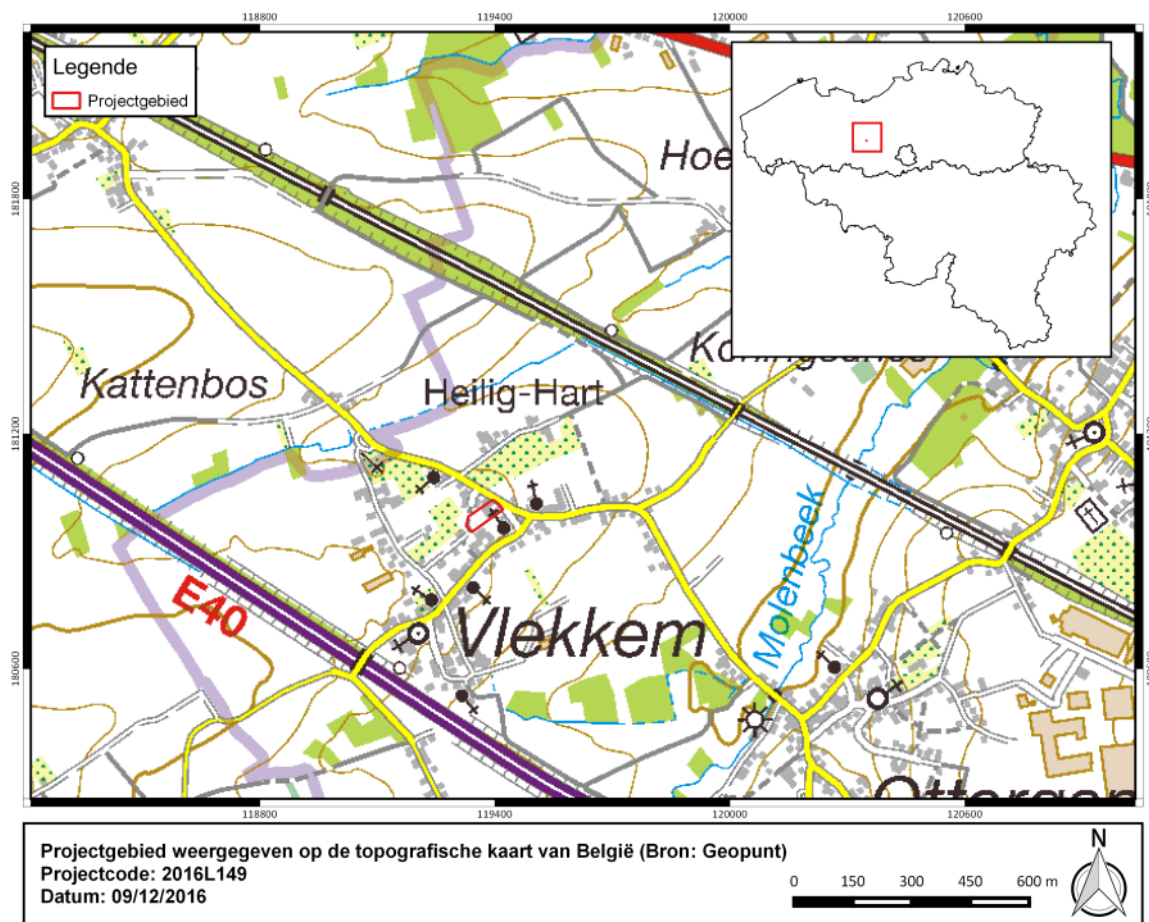
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Projectcode	2016L149	
b) Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Erpe-Mere
	Deelgemeente	Vlekkem
	Postcode	9420
	Adres	Keerstraat 237
	Toponiem	Keerstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 119310 Y _{min} = 180946 X _{max} = 119437 Y _{max} = 181034
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Afd. 7, Sectie A, 139G Figuur 1	
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	December 2016	
h) De relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed die van toepassing zijn op het onderzochte gebied, de eventuele archeologische site en het onderzoek zelf	bureauonderzoek	
i) Overzichtsplan met afbakening van verstoorde zones	Figuur 3	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

Figuur 3: verstoringskaart.

1.1.2 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich volgens het gewestplan binnen een zone bestemd als woongebied met landelijk karakter. Bovendien situeert het plangebied zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande verkavelingsvergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 3431m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.1.3 Randvoorwaarden

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel maatschappelijk onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. De opdrachtgever is momenteel geen eigenaar van het terrein, inclusief de boerderij. Deze boerderij is nog steeds in gebruik en de definitieve bestemming van het goed staat nog niet vast. Er bestaat grote onzekerheid over het al dan niet verkrijgen van de vergunning en het slagen van het project.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een

uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.1.4 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een verkaveling. Het projectgebied wordt in deze studie Vlekkem Keerstraat genoemd.

Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Vlekkem Keerstraat. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

In het verleden werd geen archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied.

1.1.5 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Vlekkem, deelgemeente van Erpe-Mere, in de provincie Oost-Vlaanderen. Vlekkem is een uitgesproken landbouwdorp, gelegen ten westen van de Molenbeek en doorsneden door de autosnelweg Brussel-Oostende. De dorpskern van Erpe-Mere situeert zich ca. 4 km ten zuidoosten. Ca. 300 meter ten zuiden van het onderzoeksterrein loopt de E40.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

1.1.6 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

Verkaveling van 9 loten.

Groot ca. 3.331 m²

1.1.7 Archeologisch potentieel

1.1.7.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.1.7.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.1.7.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.1.7.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart van 1917

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.

Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis.

De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.1.7.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

1.2 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

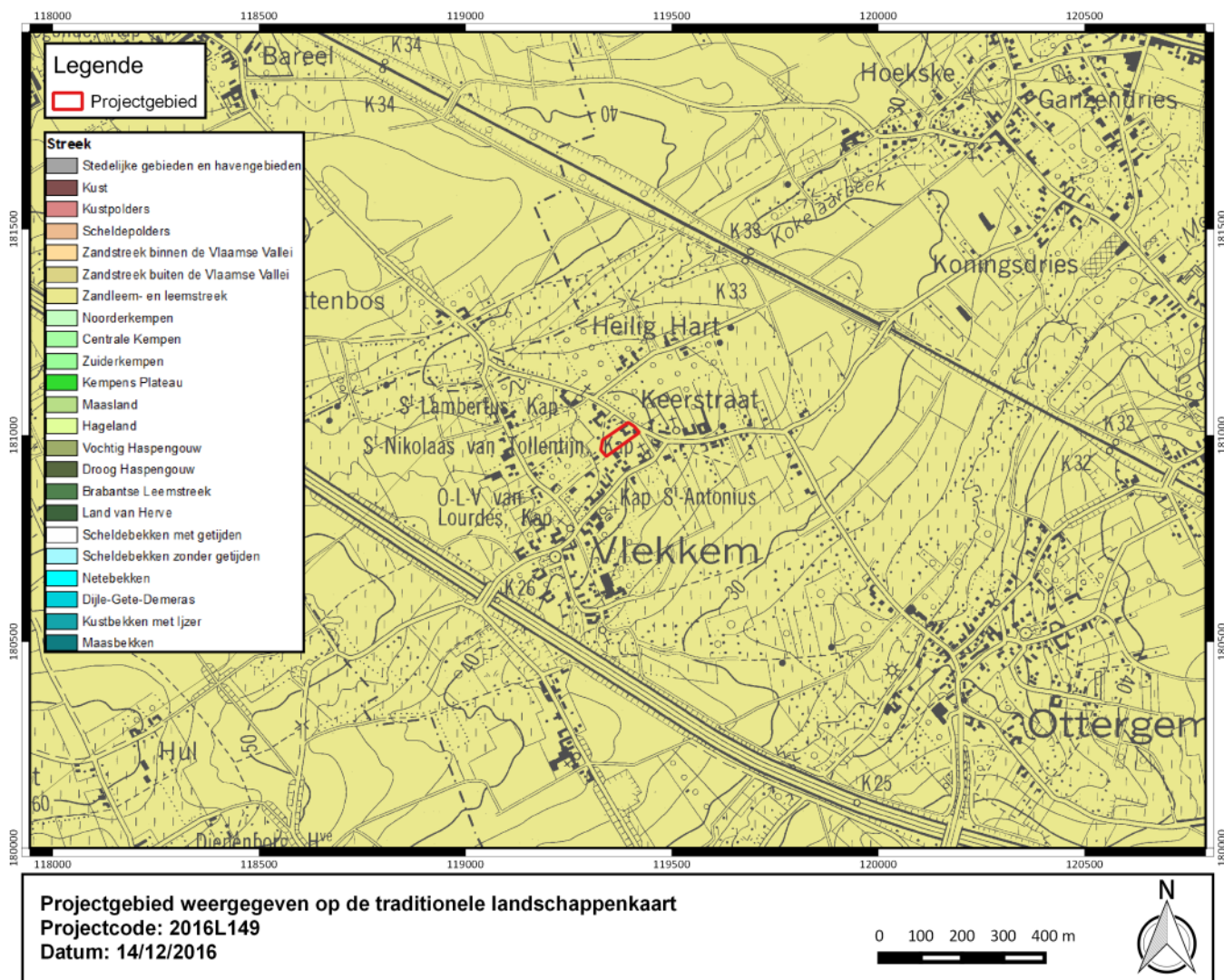
1.2.1 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Merelbeke (Fm Gentbrugge)
Quartair	Type 2: eolische afzetting
Bodentypes	OB
Potentiële bodemerosie	Zeer laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Gemiddelde hoogte ca. 42 m TAW
Hydrografie	Beneden-Scheldebekken (de drie Molenbeken) Waterlopen: Kokelaarsbeek, Kokelaarsloop, Molenbeek

1.2.1.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied weergegeven op de zandleem- en leemstreek.

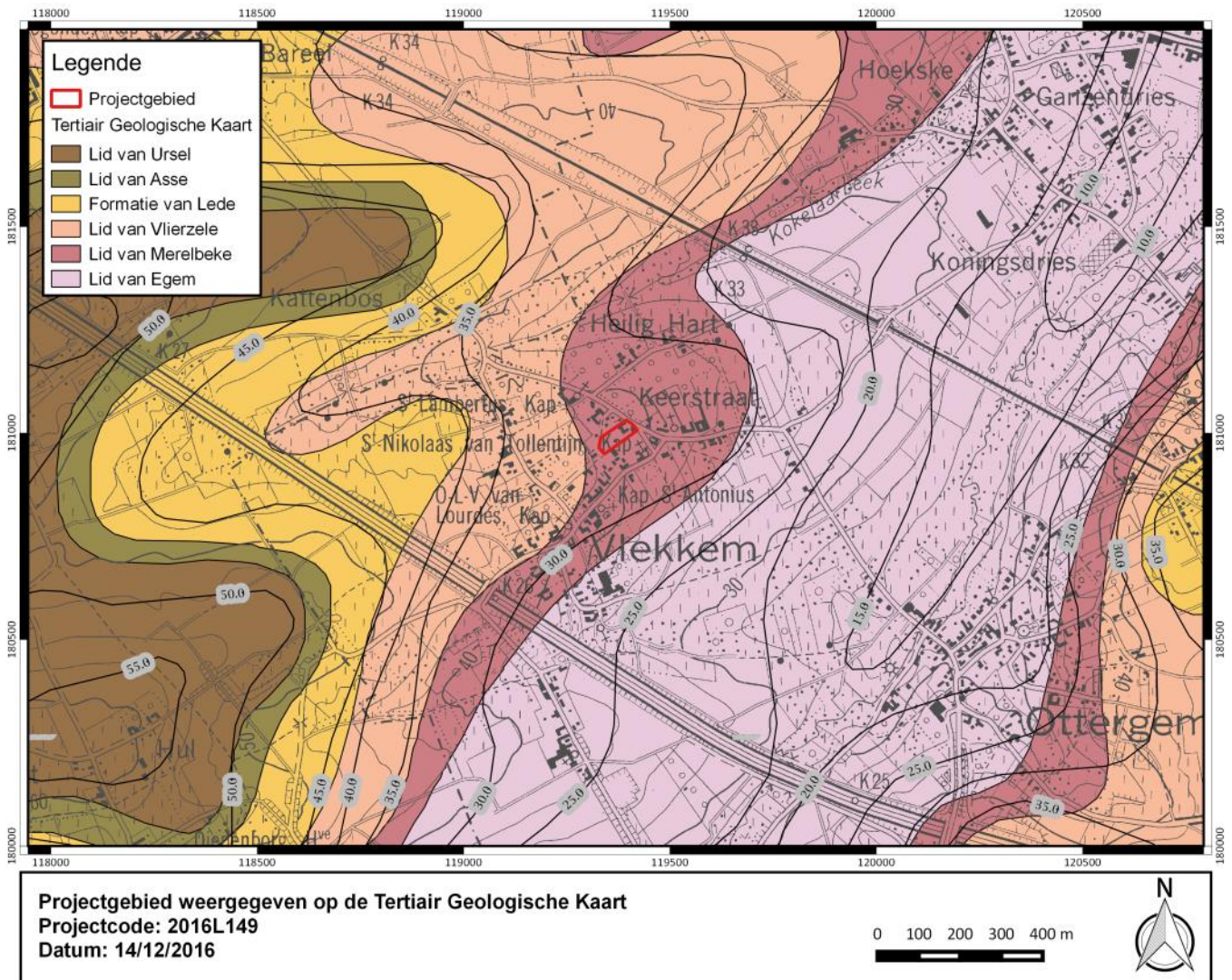

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).

1.2.1.2 Geologie

1.2.1.2.1 Tertiair

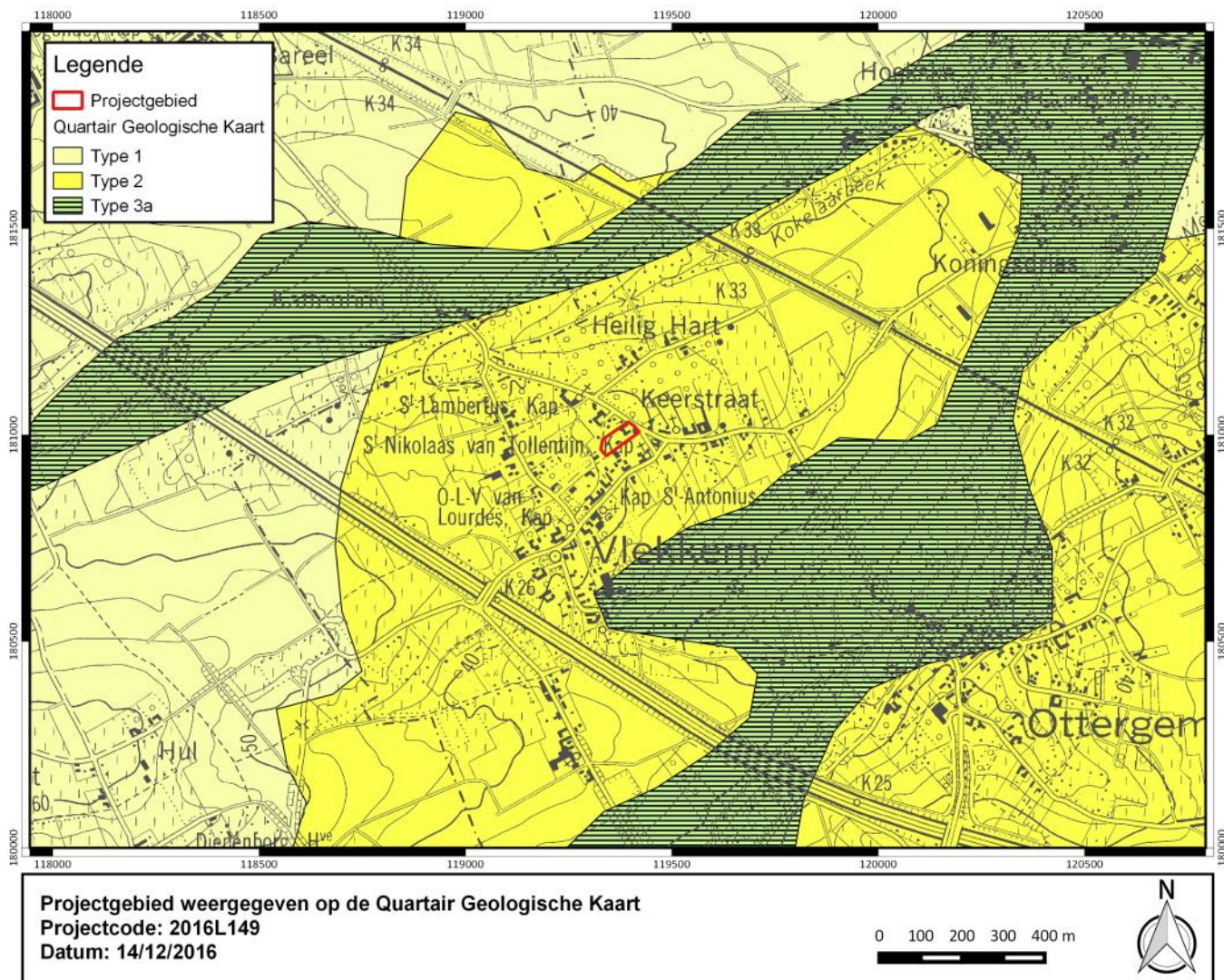
Het projectgebied is gelegen in het Lid van Merelbeke (Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Gentbrugge is marien afgezet en bestaat uit een afwisseling van kleiige, siltige en zandige sedimenten. Het Lid van Merelbeke bestaat uit een compacte fijnsiltige klei of kleiig fijn silt met een aantal intercalaties van zandlenzen.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.2.1.2.2 Quartair

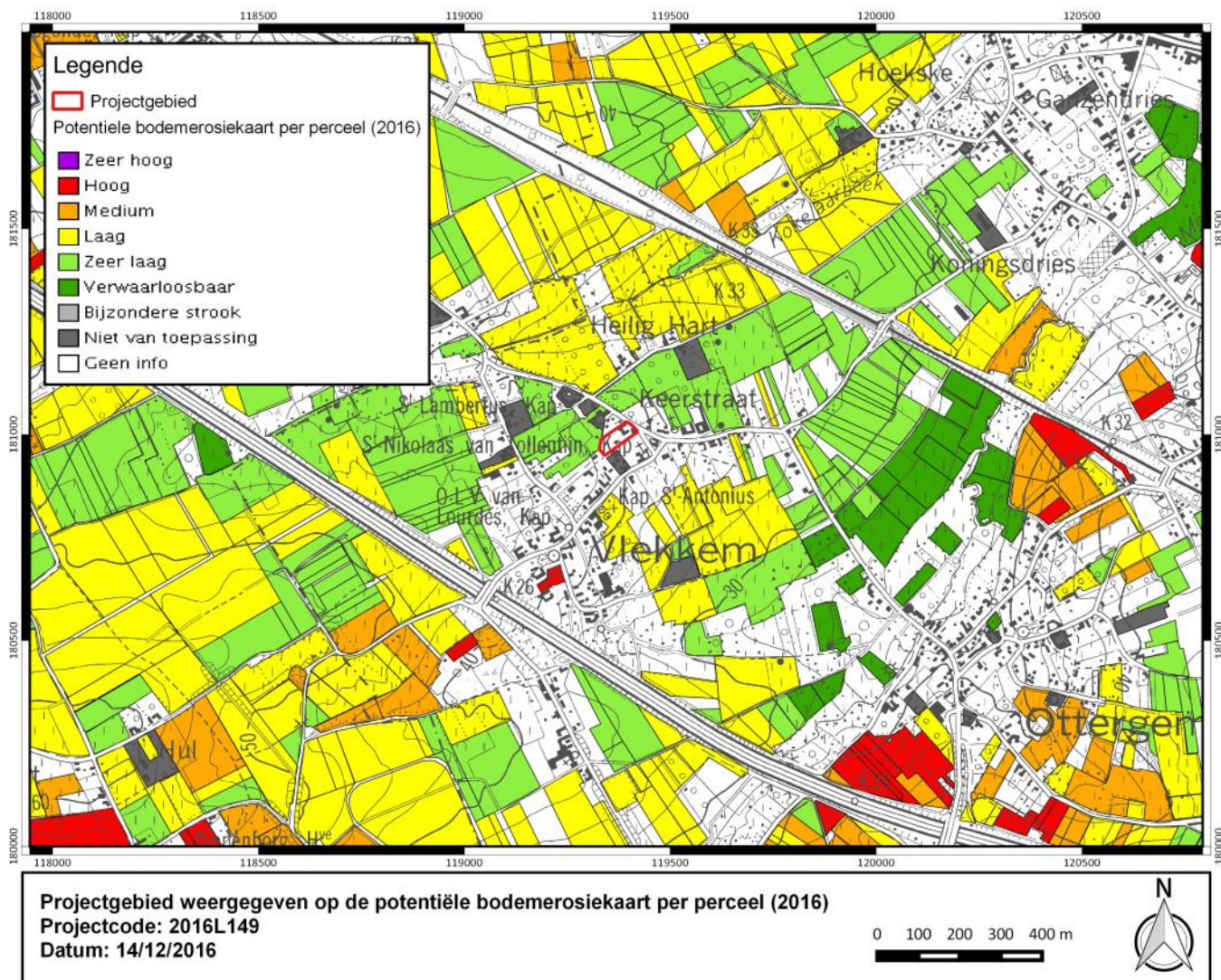
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 2**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holocene. Het kan eventueel hellingsafzettingen bevatten van het Quartair. De textuur varieert tussen zandleem en silt.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.2.1.3.2 Bodemerosie

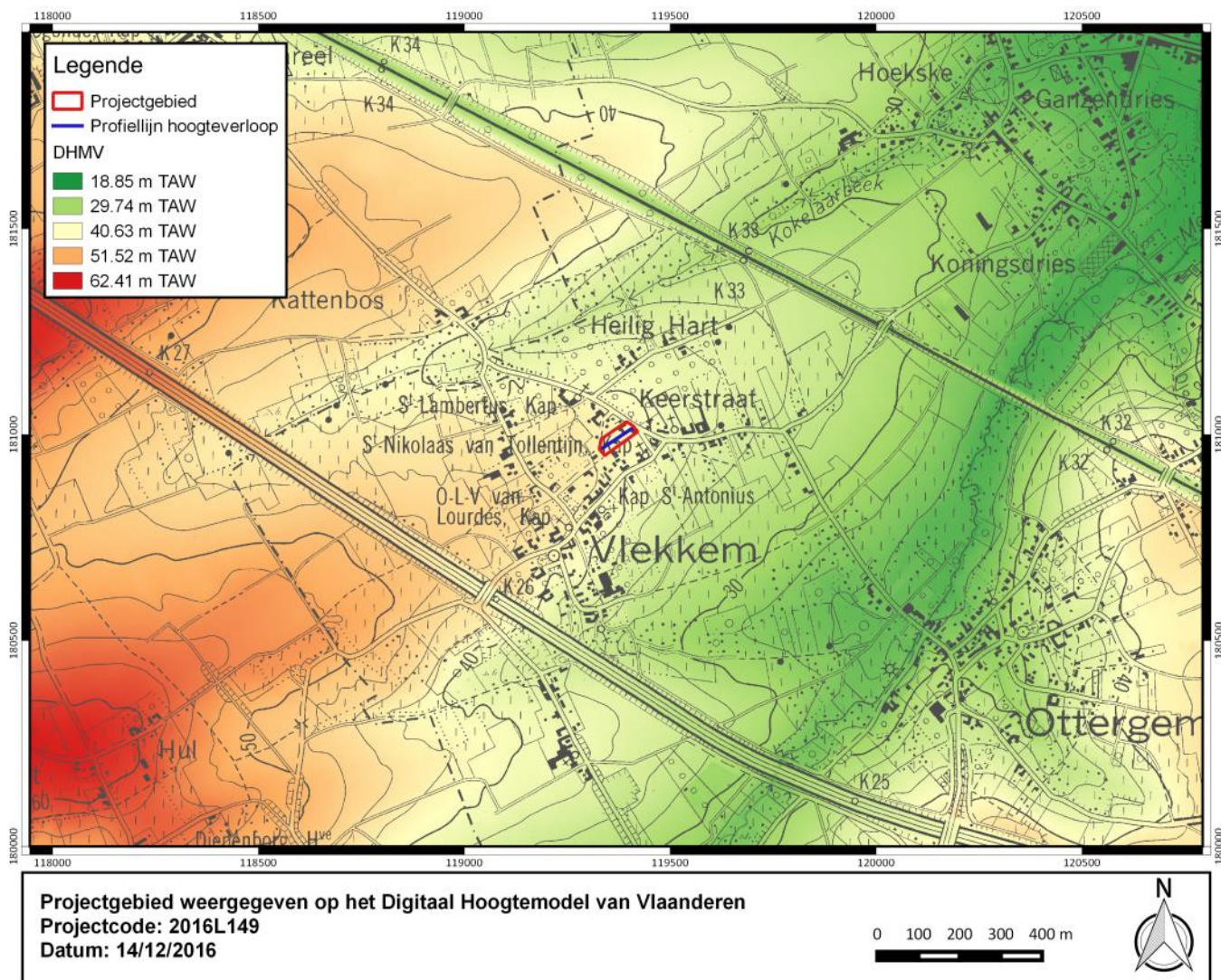
De potentiële bodemerosie is niet gekend van het projectgebied maar wel van de percelen rondom het projectgebied. Deze geven een zeer lage potentiële bodemerosie weer en dit kan doorgetrokken worden naar het projectgebied. Verder weg van het projectgebied is er een lage tot hoge potentiële bodemerosie aanwezig en heeft te maken met de flanken van de heuvels.

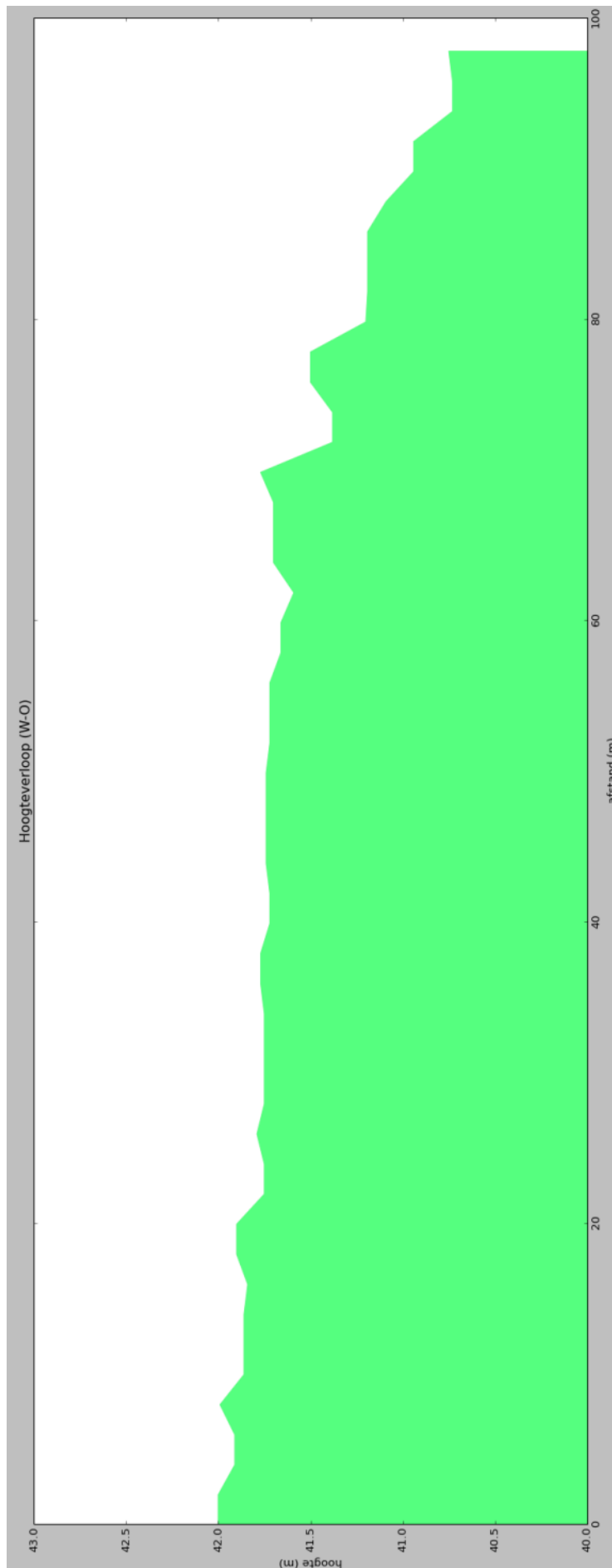
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016) (bron: Geopunt).

1.2.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Er zijn twee duidelijk ingesneden rivierdalen aanwezig ten oosten van het projectgebied. Ten westen van het projectgebied is een noordwest-zuidoost gerichte rug aanwezig en is een uitloper van de Tertiaire getuigenheuveld. Het projectgebied is gelegen aan de onderzijde van de flank en kent een flauwe helling. Het is gelegen op ca. 42 m TAW.

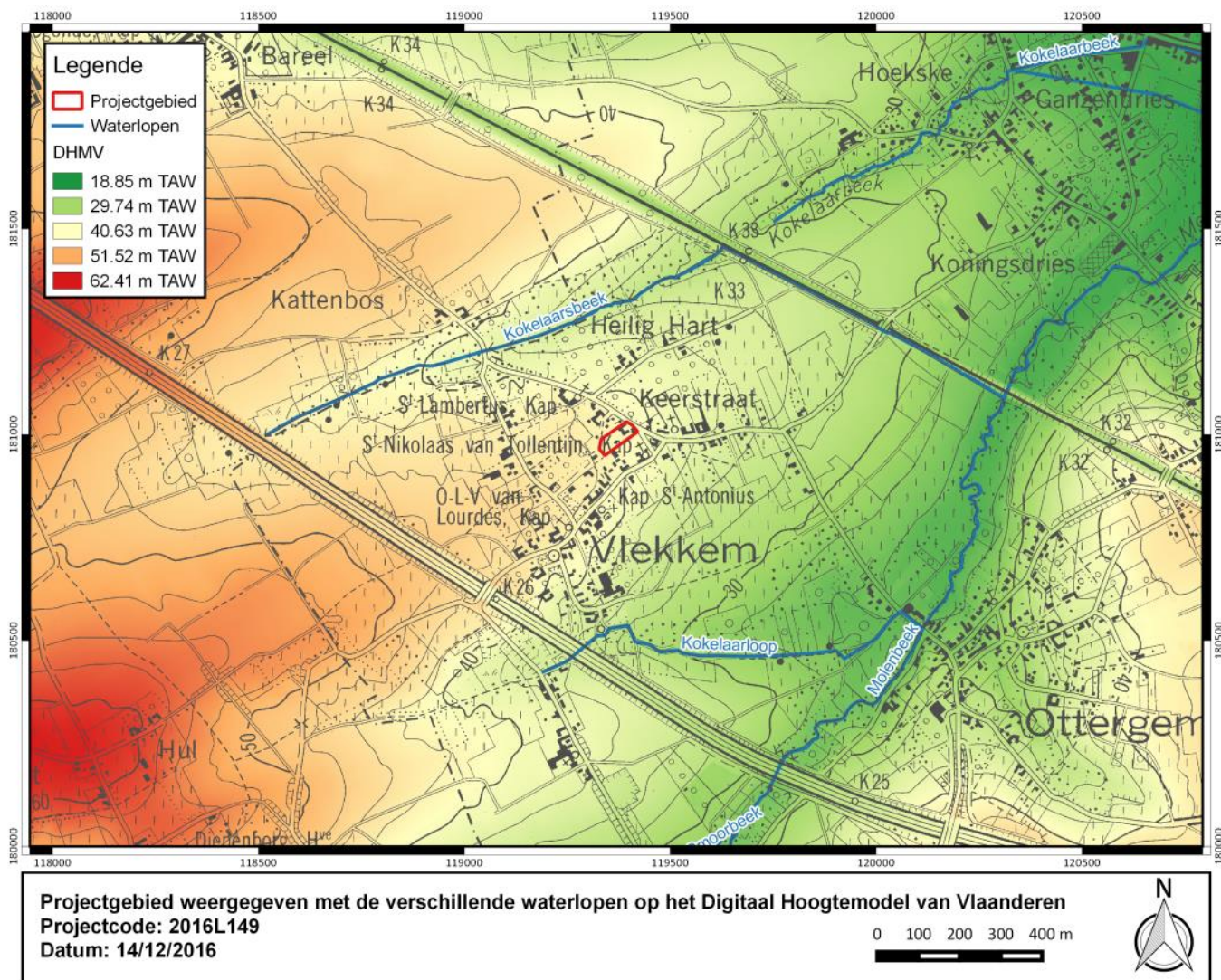
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron Geopunt).

1.2.1.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Beneden-Scheldebekken (deelbekken De drie Molenbeken). Aan de noordzijde stroomt de Kokelaarsbeek en aan de zuidzijde stroomt de Kokelaarsloop die uitmond in de Molenbeek. De Molenbeek heeft een diepe vallei uitgesneden in het landschap en is duidelijk te zien op het DHMV.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

1.2.2 Gekende archeologische waarden

1.2.2.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.2.2.1.1 Historische achtergrond

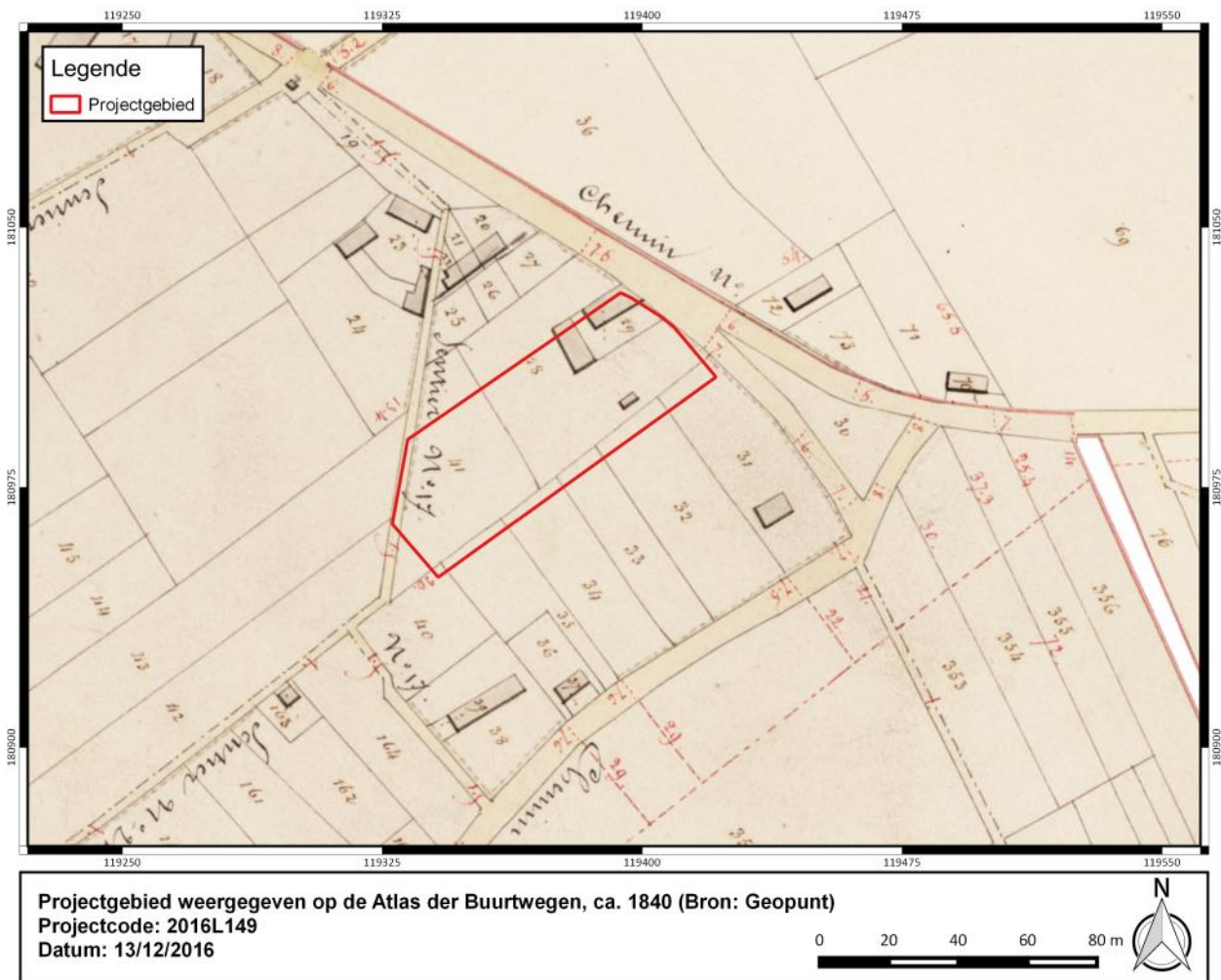
De eerste vermelding van Vlekkem is als Flachem in een Charter uit 1036. Reeds in 1209 is de naam verbasterd tot Vlekkem. Vlekkem kent aan het eind van de 18de eeuw 55 huizen en een bevolking van 271 inwoners. Een aantal laat 18de -eeuwse hoeves in Vlekkem zijn thans nog steeds bewaard en gelden als bouwkundig erfgoedrelict. Deze hoeves weerspiegelen het historische rurale karakter van het gebied.

1.2.2.1.2 Historische kaarten

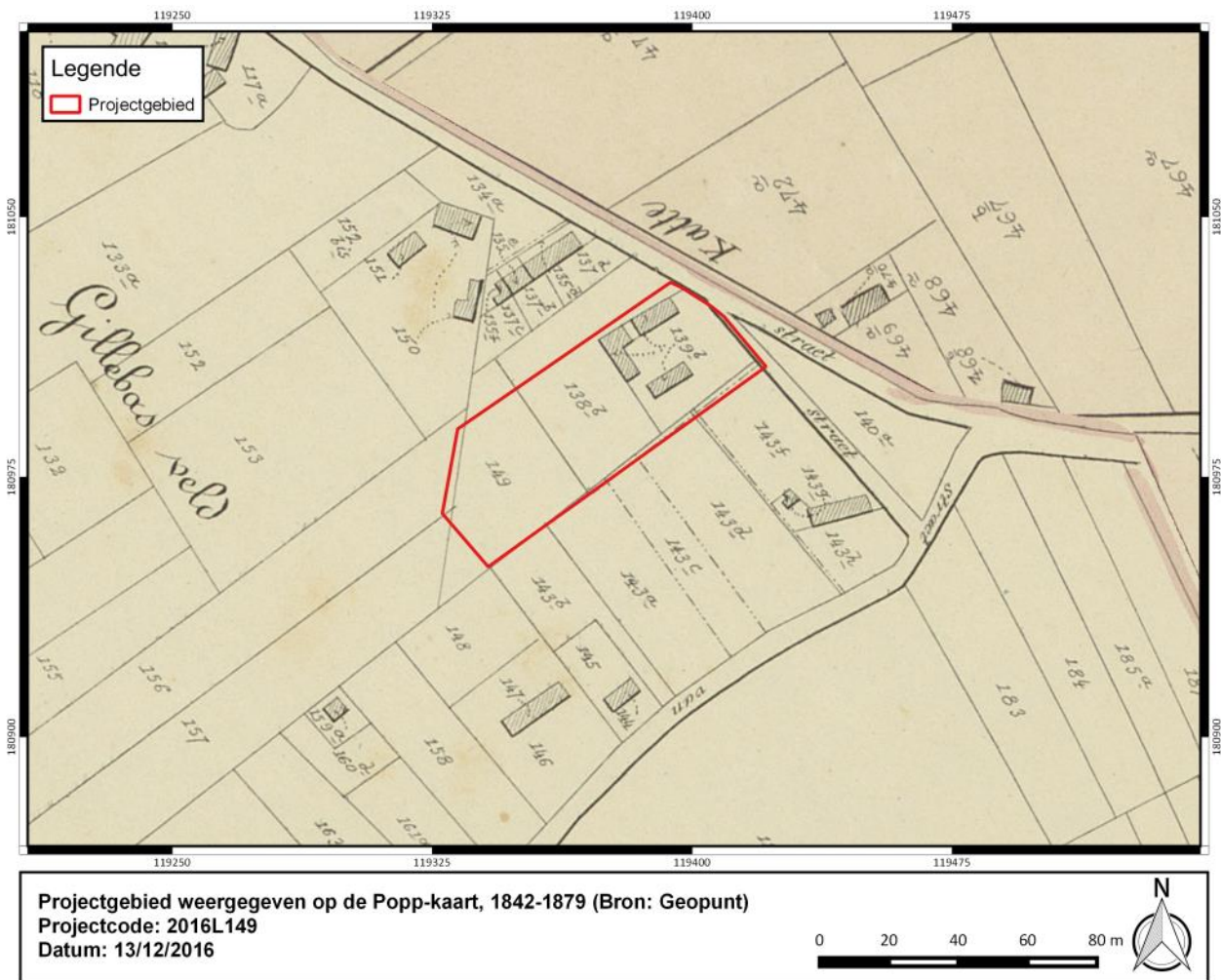
Figuur 13: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

Op de Ferrariskaart is bebouwing zichtbaar in het noordoostelijk deel van het onderzoeksterrein. Het gaat om een rechthoekige bouwstructuur. Er is tevens bebouwing in de nabije omgeving van het onderzoeksterrein. Het overige deel van het onderzoeksterrein bestaat uit akkerland. Het stratenpatroon op de Ferrariskaart vertoont opvallend veel gelijkenissen met het huidige wegtracé. Het tracé van de Keerstraat, Paardestraat, Vissenstraat en Voistraat is duidelijk waarneembaar.

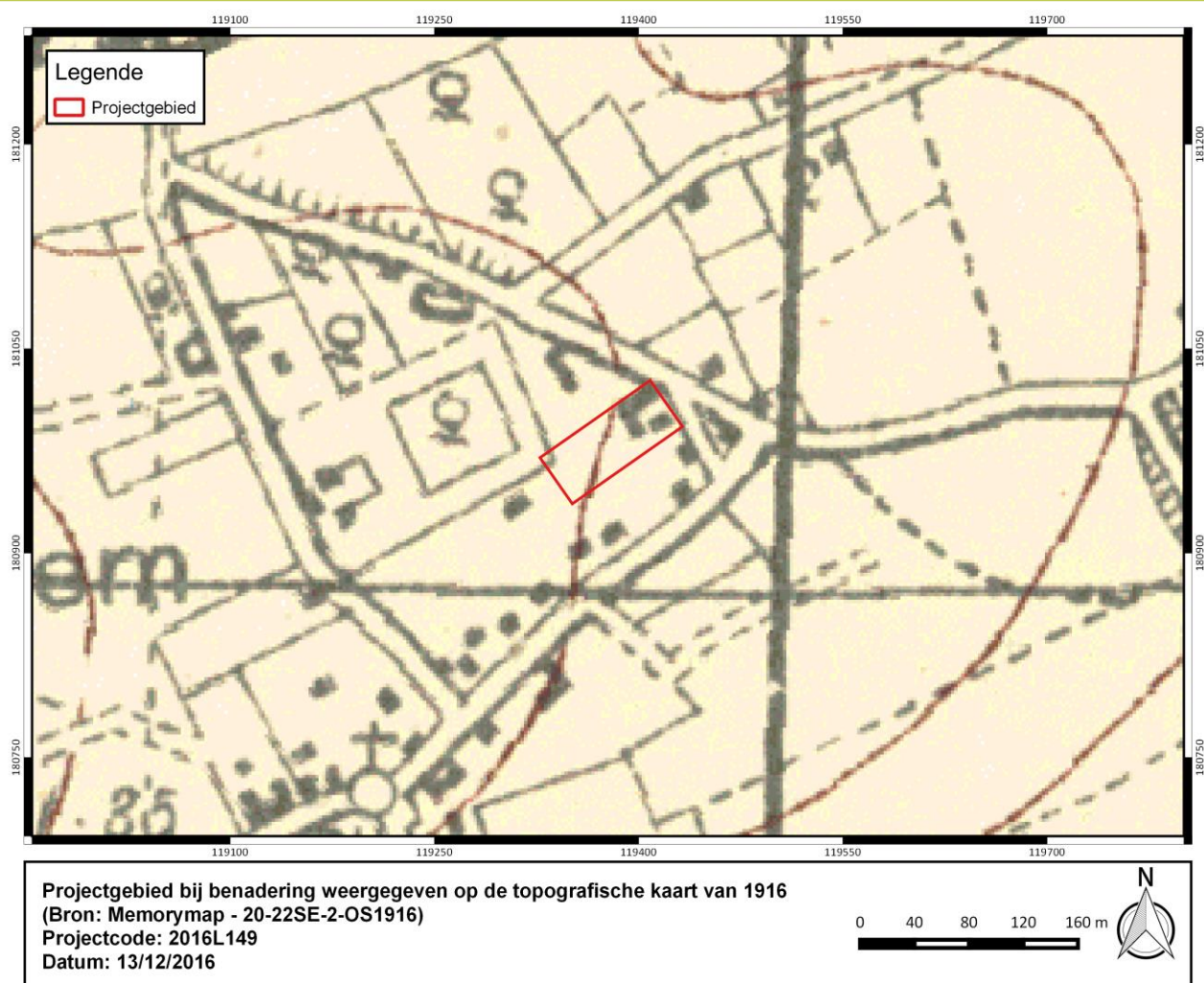
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840.

De Atlas der Buurtwegen toont bebouwing in het noordelijk deel van het onderzoeksterrein. Het gaat om een tweestel van rechthoekige gebouwen. Er is tevens een kleinere bouwstructuur zichtbaar in het zuidelijk deel. Het huidige stratenpatroon van de Keerstraat, Paardenstraat, Voistraat is duidelijk waarneembaar op de Atlas der Buurtwegen. De westzijde van de locatie grenst aan een smalle weg.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Popp-kaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt)

De Popp-kaart vertoont veel gelijkenissen met de Atlas der Buurtwegen. In het noordelijk deel van de locatie staat een driestel van woningen. De westelijke woning heeft een L-vormige structuur, de zuidelijke en de noordelijke woning zijn rechthoekig. Het overige deel van het onderzoeksterrein is niet bebouwd. De locatie situeert zich in het Gillebasveld. Het wegtracé op de Poppkaart vertoont veel gelijkenissen met het huidige wegtracé.

Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de topografische kaart van 1916 (Bron: Memorymap-20-22SE-2-OS1916)

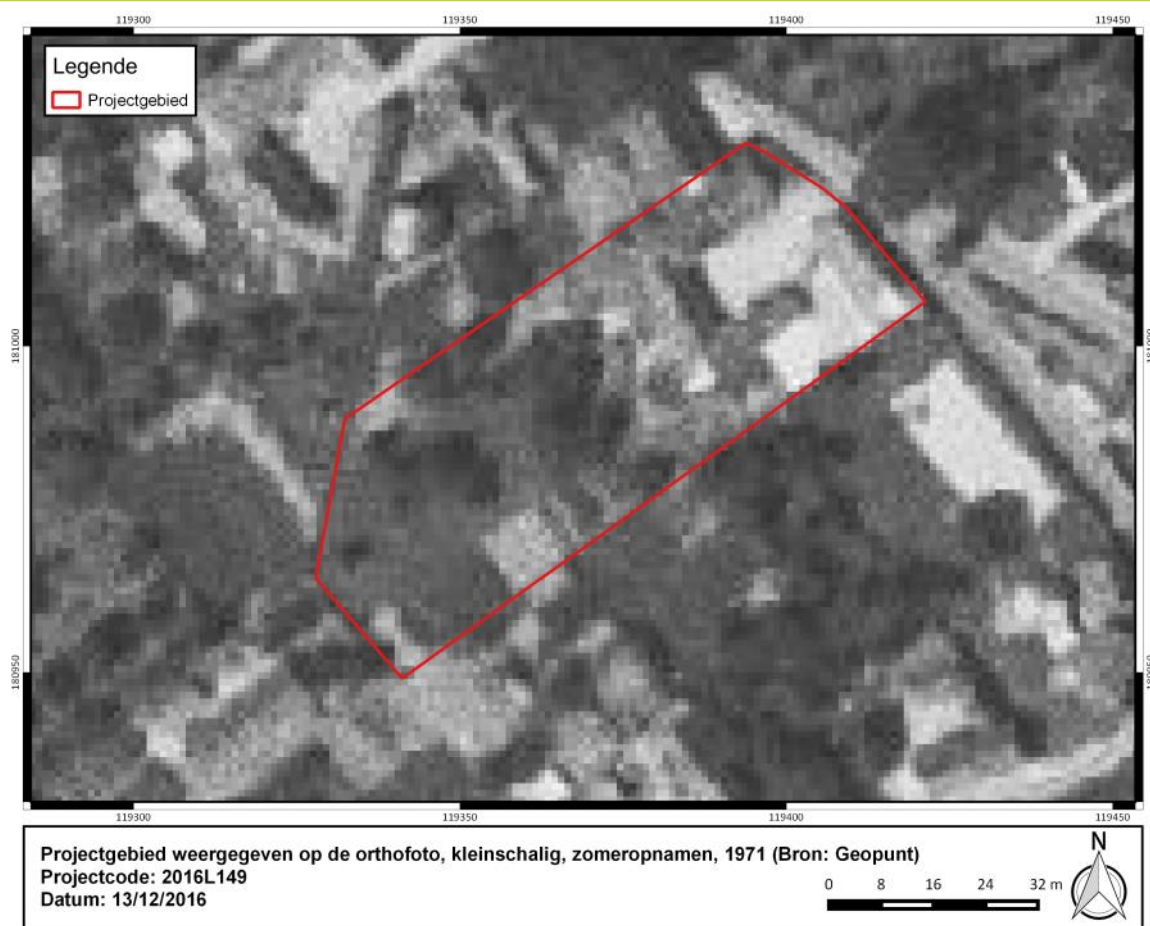
Het projectgebied is bij benadering weergegeven op de topografische kaart van 1916. De bebouwing in het noordelijk deel van het onderzoeksterrein is in 1916 nog steeds aanwezig. Het stratenpatroon vertoont in 1916 opvallend veel gelijkenissen met het huidige wegtracé.

Tabel 3: Overzicht van de historische situatie van de historische kaarten.

Bron	Jaartal	Historische Situatie
Kaart van Ferraris	1771-1777	Bebouwing
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Bebouwing
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Bebouwing
Topografische kaart	1917	Bebouwing

1.2.2.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Er is weinig evolutie waarneembaar tussen de orthofoto van 1971 en deze van 2015. Het noordoosten van de locatie is quasi volledig bebouwd. Het gaat om een rechthoekige bouwstructuur met binnenkoer. De bebouwing doet dienst als boerderij. Het overige deel van het onderzoeksterrein is niet bebouwd en bestaat uit grasland.

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

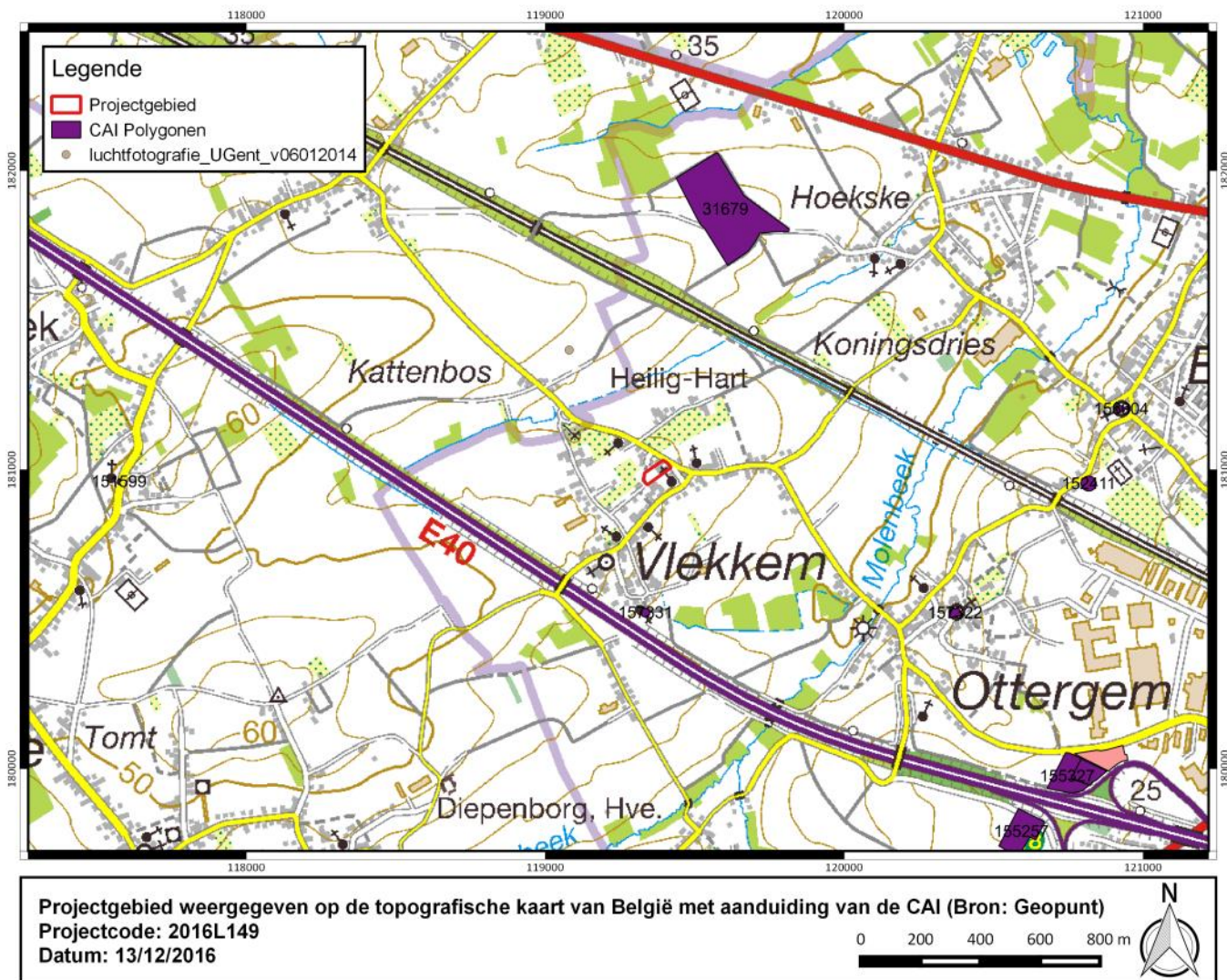
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt)

1.2.2.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

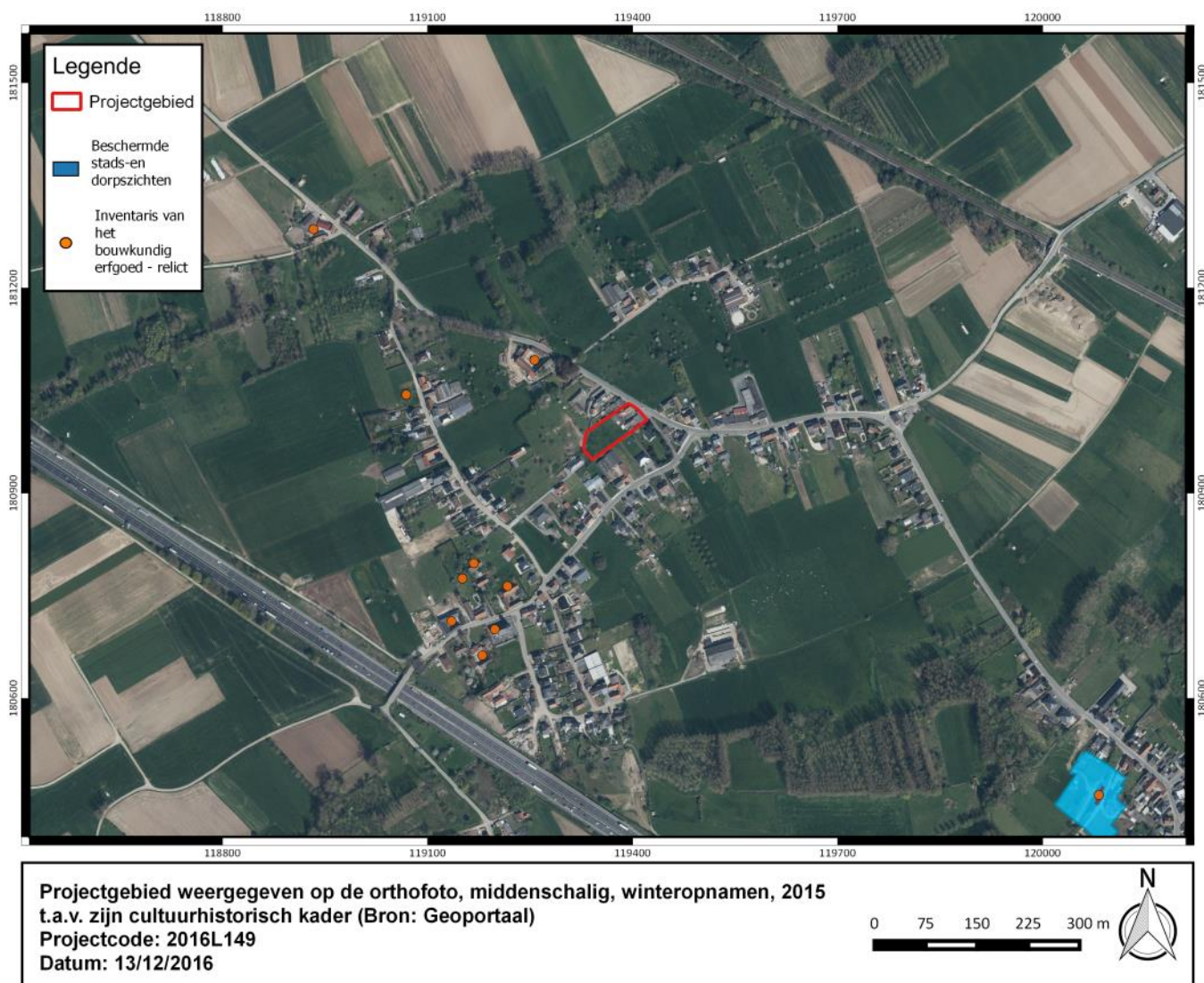
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
151599	Indicator cartografie; NK: 15 meter 18 ^{de} eeuw: Kapel geflankeerd door twee lindebomen. Bron: Debeil, F. e.a. 2010: Cultuurhistorisch jaaroverzicht 2007-2009, pp. 32-33, Brussel
155257	Veldprospectie (1987); NK: 15 meter Steentijd: Losse vondst van lithisch materiaal (afslag, cirkelschrabbertje, 4 vuurstenen artefacten). Bron: Jansegers N. 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Mere. Prospectie-analyse-synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Rijksuniversiteit Gent.
155327	Veldprospectie (1988); NK: 15 meter Steentijd: fragment van gepolijste bijl en 10 andere vuurstenen artefacten.

CAI nummer	Omschrijving
	Romeinse tijd: kleine concentratie scherven, 13 scherven kruikwaar, 1 fragment van mortarium, fragment van amfoor, enkele scherven oxideren gebakken aardewerk – enkele dakpanfragmenten. Bron: Jansegers N. 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Mere. Prospectie-analyse-synthese, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Rijksuniversiteit Gent.
157322	Indicator cartografie; NK: 15 meter Middeleeuwen (eerste vermelding 1108): kerk, het 13 ^{de} eeuwse laat-Romeinse koor is nog bewaard. Bron: AAZ-dossier Ottergem Dorp (De Groote K.)
152411	Toevalsvondst (1935); NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: 3 sestertii uit de 2 ^{de} helft van de 2 ^{de} eeuw, geringe hoeveelheid Romeins aardewerk mogelijk afkomstig van Romeinse nederzetting op deze plaats. Merovingische periode: randscherf van een pot met naar buiten gebogen verdikte rand, spinschijfjes, kubusvormige parel uit opaak glas, dubbelconische oogparel. Pieters, M. 1988, Romeinse aanwezigheid in Erpe-Mere: een overzicht, in: VOBOV-info, themanummers Romeinse aanwezigheid in Erpe-Mere, nr.30, pp. 23-27.
157331	Historisch onderzoek; NK: 15 meter Vroege middeleeuwen: Kerk – De kerk van Vlekkem kent mogelijk zijn oorsprong als eigenkerk van het vroegmiddeleeuwse domein waaraan Vlekkem zijn naam ontleent. Mogelijk werd de kerk reeds in de 7 ^{de} -8 ^{ste} eeuw opgericht door Ursmarus. Oudste vermelding dateert uit 1117. De kerk werd afgebroken in 1857. Bron: De Groote, K., AAZ-dossier Vlekkem Dorp.
156004	Historisch onderzoek: NK: 15 meter Vroege middeleeuwen: Kerk – mogelijks daterend uit de 6 ^{de} -7 ^{de} eeuw; eerste vermelding uit 1108; huidige kerk bevat o.a. nog een 14 ^{de} eeuwse koor.
31679	Veldprospectie (987); NK: 150 meter Romeinse tijd: vondstenconcentratie van aardewerk – 12 fragmenten terra sigillata, 16 fragmenten terra nigra, 5 scherven zeepwaar, gewoon aardewerk en handgevormd aardewerk – auteur denk aan een landbouwwuitbating. – tientallen tegula- en imbrexfragmenten. De Groote, K., 1986-1987: Archeologisch onderzoek in de gemeente Erpe. Prospectie, synthese en analyse. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling R.U.G.

1.2.2.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2015 t.a.v. zijn cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)

In de nabije omgeving van het onderzoeksterrein zijn een ruim aantal erfgoedobjecten waarneembaar. Ten westen van het onderzoeksterrein staat een gesloten hoeve die dateert uit het eerste kwart van de 19de eeuw. Ten zuiden van de locatie staan tevens een aantal laat 17de- eeuwse en 18de- eeuwse hoeves. Ten zuidoosten van het projectgebied staat een watermolen met omgeving die geldt als beschermd stads-en dorpsgezicht.

1.3 Conclusie en syntheseplan

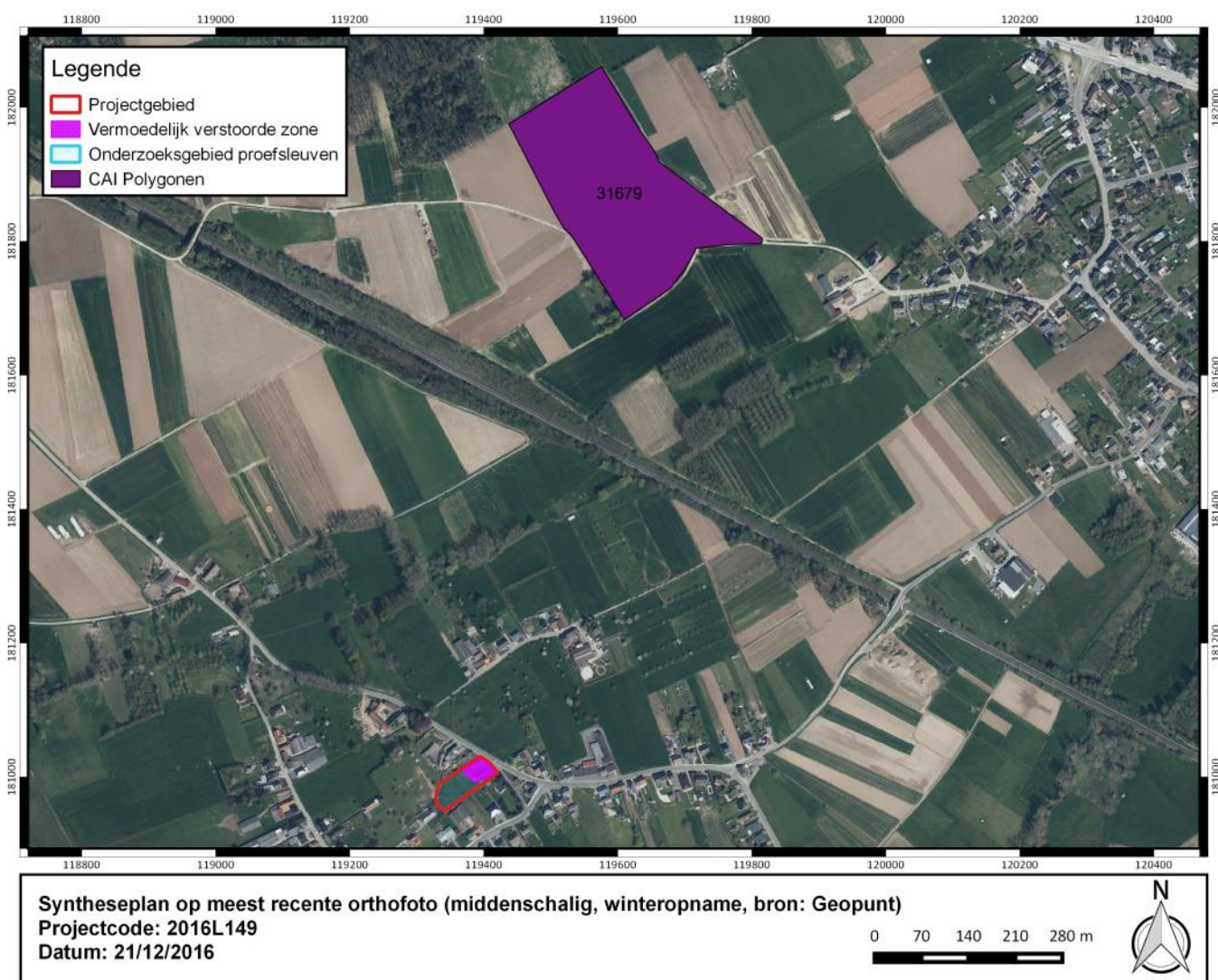
De initiatiefnemer plant de realisatie van een verkaveling in de gemeente Vlekkem in de provincie Oost-Vlaanderen. Het projectgebied is 3431m² groot.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gesitueerd in de zandleem- en leemstreek. De quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het gebied een eolische afgezetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen weer. Het kan eventueel hellingsafzettingen bevatten van het Quartair. De textuur varieert tussen zandleem en silt. De bodem bestaat uit droge, matig droge tot matig natte leem. Er zijn twee duidelijk ingesneden rivierdalen aanwezig ten oosten van het projectgebied. Het projectgebied kent een flauwe helling en is gelegen op ca. 42 m TAW; het plangebied is dus gelegen op een hoogte in het landschap tussen twee dalen.

Het onderzoek van historische bronnen en kaartmateriaal geeft een combinatie van historisch woonweefsel met historisch akkerland weer.

In de omgeving van het plangebied werden verschillende archeologische indicatoren waargenomen. Indicator met CAI nummer 31679 wordt gekenmerkt door een gelijkaardige topografie als het plangebied. Hier werd bij een veldprospectie op een terrein ca. 400m ten noorden van het plangebied door Koen De Groote eind jaren 1980 een vondstenconcentratie van aardewerk uit de Romeinse periode aangetroffen.¹

Concreet wordt op basis van de geraadpleegde bronnen verwacht dat grondvaste archeologische sporen nog in situ aanwezig zijn in het bodemarchief van het plangebied. Dergelijke grondvaste sporen zijn binnen het onderzoeksgebied mogelijk vanaf het Neolithicum. Om deze grondvaste sporen wetenschappelijk te onderzoeken wordt hier een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven vooropgesteld.

Figuur 23: syntheseplan.

1.3.1 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Cfr. Conclusie en syntheseplan

¹ De Groote, K., 1986-1987: Archeologisch onderzoek in de gemeente Erpe. Prospectie, synthese en analyse. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling R.U.G.

1.3.2 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek

De initiatiefnemer plant de realisatie van een verkaveling in de gemeente Vlekkem in de provincie Oost-Vlaanderen. Het projectgebied is 3431m² groot.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de zandleem-en leemstreek. Het historisch onderzoek gaf een combinatie van historisch woonweefsel en historisch akkerland weer ter hoogte van het onderzoeksterrein. Archeologische opgravingen en vondsten in de omgeving wijzen tevens op de mogelijke aanwezigheid van archeologische sporen vanaf het Neolithicum. Gezien de beperkte versterking van een groot deel van het terrein en de verwachting dat grondvaste archeologische sporen nog in situ aanwezig zijn, is het aangewezen het terrein archeologisch te verkennen.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 4: Bijlagen

Projectcode	
Onderwerp	
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/12/2016

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/12/2016

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Vermoedelijk verstoorde zones
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/2016

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/12/2016

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosie / perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel Van Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/12/2016

Plannummer	13
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	14
Type plan	Historische Kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	16
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1916

Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015

Plannummer	21
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/12/2016

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015

Plannummer	23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Synthese
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/12/2016